СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

577-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ, 22.3.2023 Г. – 23.3.2023 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „План за действие за младежта (ПДМ) в областта на външната дейност на ЕС за периода 2022—2027 г.“

(становище по собствена инициатива)

(2023/C 184/02)

Докладчик: **Michael McLOUGHLIN**

Съдокладчик: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Решение на Пленарната асамблея	22.9.2022 г.
Правно основание	Член 52, параграф 2 от Правилника за дейността становище по собствена инициатива
Компетентна секция	„Външни отношения“
Приемане от секцията	6.3.2023 г.
Приемане на пленарна сесия	22.3.2023 г.
Приемане на пленарна сесия №	577
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	157/0/1

1. **Заключения и препоръки**

1.1. Въпреки че приветства Плана за действие за младежта (ПДМ) във външната дейност на ЕС, Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) посочва, че може да има предизвикателства при разгръщането и изпълнението му, които изискват мониторинг и надзор. ЕИСК изразява желанието си да участва активно в изпълнението на ПДМ.

1.2. Според ЕИСК експертните знания и опитът на младежките организации в ЕС и по света ще са от голяма полза за изпълнението на плана както за Европейската комисия, така и за делегациите на ЕС. Освен това ЕИСК счита, че на всички служители на ЕС, работещи с млади хора, следва да се предоставят основни компетентности по въпроси като удобни за младите хора пространства, умения за консултации и методи за работа с младежта.

1.3. ЕИСК би желал по време на изпълнението да се обръща постоянно внимание на най-маргинализираните млади хора, включително младите хора с увреждания, както и при всички дейности в областта на лидерството да се обръща същото внимание на подкрепата на местно равнище за младежите в местните общности. Процесите на лидерство и участие следва да бъдат проектирани така, че да гарантират ангажираност на местно равнище и коренящи се в ежедневния живот процеси „от долу нагоре“ за създаването на лидери.

1.4. ЕИСК подчертава, че събирането на данни и мониторингът са ключово предизвикателство за изпълнението на ПДМ и че следва да се включват редовни доклади от страна на Европейската комисия, Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), съответните финансирани агенции и организациите на гражданското общество (ОГО), в съответствие с наскоро предприетите от Европейската комисия картографиране и анализ на пропуските в международните данни за младежта ([1]).

1.5. ЕИСК приветства и насърчава връзките с работата на Организацията на обединените нации (ООН) и нейните агенции в тази област, по-специално по отношение на Програмата за младежта, мира и сигурността и всички полезни взаимодействия с Комитета на ООН по правата на детето.

1.6. ЕИСК счита, че водещите политики на ЕС за младежта, като „Еразъм+“ и гаранцията за младежта, могат да бъдат полезни при работата в областта на ангажирането на младите хора и на политиките за младежта. При използването на тези структури следва да се обърне внимание на независимостта на процедурите за кандидатстване и на такива въпроси като визите и езиците.

1.7. ЕИСК препоръчва на Съвета на ЕС да насърчи държавите — членки на ЕС, да изготвят собствени планове, които да са съсредоточени върху подобни на ПДМ въпроси, и да работят в партньорство с гражданското общество, по-специално с младежките организации. Освен това следва да бъдат надградени и засилени съществуващите връзки и партньорства на гражданското общество между държавите — членки на ЕС, и целевите държави, особено между младежките организации.

1.8. ЕИСК също така препоръчва целевите държави да бъдат насърчавани и да им бъдат предоставени съответните инструменти, за да изготвят собствени конкретни политики, посветени специално на младежта и националните младежки съвети или техните еквиваленти. Същевременно когато подкрепя целевите държави, Комисията следва да се ръководи от принципите на правата на човека.

1.9. Според ЕИСК следва да бъдат създадени връзки между ПДМ и Европейската година на уменията, за да се гарантира, че в държавите партньори се отдава приоритет на тези дейности.

1.10. ЕИСК е на мнение, че дейностите, насочени към образованието, следва да бъдат съсредоточени върху равенството, по-специално върху защитата на младите момичета, както и че стратегиите следва да осигурят ангажирането на младежите, до които най-трудно може да се достигне. Всички възможности за стипендии следва да бъдат открити и прозрачни и да включват целенасочени методи за насърчаване на младежите, до които най-трудно може да се достигне.

1.11. ЕИСК изразява твърдо убеждение, че следва да се насърчава гражданската ангажираност на всички ОГО, като младежки групи, синдикални организации и групи на млади предприемачи.

1.12. ЕИСК счита, че трябва да се проучат въздействието и връзката на търговската политика на ЕС с младите хора, особено в рамките на главите относно търговията и устойчивостта и споразуменията за икономическо партньорство (СИП).

1.13. ЕИСК препоръчва, в съответствие с проучването на Европейската комисия, за работата с младите хора във външната дейност да се разработят специфични услуги в общността в областта на психичното здраве за младите хора, както и цели както за броя на крайните резултати, така и за качествените подобрения на психичното здраве.

1.14. ЕИСК счита, че борбата срещу детския труд следва да бъде важна част от ПДМ, така че най-сетне през 21-ви век детският труд да остане в историята.

2. **Обща информация: съответни дейности на ЕИСК**

2.1. През октомври 2018 г. ЕИСК прие становището си относно „Нова стратегия на ЕС за младежта“ ([2]), в което се подчертава необходимостта от междусекторен подход към младежта и обръщане на по-голямо внимание на заетостта, психичното здраве, равенството и образованието. В него също така се изтъква значението на свързаните с външната дейност политики на ЕС в тази връзка.

([1]) Kalantaryan, S., McMahon, S. and Ueffing, P., Youth in external action (Младежта във външната дейност), JRC130554, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2022 г.

([2]) ОВ C 62, 15.2.2019 г., стр. 142.

2.2. През септември 2020 г. ЕИСК прие становището „Към структурирано участие на младежта в процеса на вземане на решения в ЕС относно климата и устойчивостта“ ([3]). В него също така се призовава за създаване на младежки кръгли маси, посветени на климата и устойчивостта, включително за младежки делегат в официалната делегация на ЕС на заседанията на Конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (Конференцията на страните по РКООНИК), както и за включване на мнението на младите хора в становищата на ЕИСК относно климата и устойчивостта.

2.3. В становището си „Политиката за младежта в Западните Балкани като част от програмата за иновации за Западните Балкани“ ([4]), прието през юли 2022 г., ЕИСК приканва правителствата на държавите от Западните Балкани да спазват ключовите документи на ЕС за политиката за младежта и да инвестират допълнително в политики за младежта, основаващи се на знания и надеждни факти, насочени към преодоляване на предизвикателствата пред развитието на младите хора, като се обезпечават с достатъчно и прозрачни бюджетни средства.

2.4. ЕИСК е в уникална позиция да улесни взаимодействието с младежките мрежи. Той създаде координационна група за Европейската година на младежта, която получи мандат за засилване на сътрудничеството с младежките организации и младите хора по време на Европейската година на младежта и след нея, както и за сътрудничество с другите институции на ЕС и ОГО, за да се гарантира по-добра междусекторна интеграция на младите хора в ежедневните им дейности. През септември 2022 г. ЕИСК прие становището „Оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта“ ([5]) и поиска по-структурирано, съдържателно и целенасочено участие на младите хора.

3. **Общи бележки относно ПДМ**

3.1. ЕИСК горещо приветства съвместното съобщение „План за действие за младежта във външната дейност на ЕС за периода 2022—2027 г.“, което бележи важна стъпка във външната дейност и политиката за младежта, тъй като в него се признават потенциалните синергии между двете области, които трябваше отдавна да се търсят. Освен това подобна инициатива в Европейската година на младежта означава и признание, че младежта и животът на младите хора са свързани с всички области на политиката и че тази възрастова група трябва да бъде взета предвид в цялата работа по политиката, а не само в „традиционните“ области, свързани с младите хора.

3.2. Войната в Украйна продължава да оказва сериозно въздействие върху цивилното население, по-специално върху децата, юношите и младите хора. ПДМ в Украйна, както и в другите райони на света, засегнати от конфликти, следва да бъде съсредоточен върху повишаване на издръжливостта на младежите, подпомагане на гражданската им ангажираност и овластяването им да бъдат носители на промяната в своите общности, особено с оглед на възстановяването след края на конфликта.

3.3. Също така публикуването на Съобщението идва в подходящ момент в света след COVID-19, като в него се признава, че младите хора, тяхното образование и свободата им на движение са пострадали най-много в тази криза. Въпреки че в Европа въздействието на COVID-19 върху младите хора се признава, по света то получи по-малко внимание, особено в развиващия се свят и в нестабилните държави.

3.4. По същество, ние подкрепяме концепцията, че всички вътрешни политики, свързани с младежта, следва да могат да намерят израз в нашите външни отношения, като се вземат предвид специфичните местни/регионални условия, в които се осъществява външната дейност. С оглед на това бихме подкрепили да се препоръчва на тези, които прилагат ПДМ, да извършват и оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта.

3.5. ЕИСК също така приветства факта, че ПДМ се основава на Европейския стълб на социалните права, както и на Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията, в който се подчертава необходимостта от равноправно, пълноценно и съдържателно участие на младите хора в обществения и политическия живот. Макар и да са начело на промяната, твърде често младите хора все още са недостатъчно представени, в противовес на основните права, с които разполагат. ЕИСК високо оценява ПДМ за неговата висока степен на амбиция и ясна насоченост към предприемането на действия. Комитетът също така оценява обстоятелството, че в него се признават междупоколенческите измерения на днешните глобални предизвикателства.

3.6. В съобщението се обединява цялата основна работа по политиката във връзка с младежта в различните области. При осъществяването на плана за действие ще е важно да има някакъв общ надзор, особено като се имат предвид различните агенции, които ще участват в изпълнението, и включените разнообразни политики. Този процес следва да включва и лицата, отговарящи за младежта и образованието, младежките организации и самите млади хора, както и агенциите за подпомагане и други национални органи на държавите — членки на ЕС, финансираните агенции и организациите на гражданското общество. По подобен начин при изпълнението ще трябва да се вземат предвид различните финансови източници, участници и показатели. Като цяло това ще представлява предизвикателство, но една ефективна система за надзор ще докаже своите предимства и би могла да послужи за пример за съвместно изпълнение на политиката.

([3]) ОВ C 429, 11.12.2020 г., стр. 44.
([4]) ОВ C 443, 22.11.2022 г., стр. 44.
([5]) ОВ C 486, 21.12.2022 г., стр. 46.

3.7. Събирането на данни за младежта трябва да бъде подобрено в почти всички области на външна дейност. При разгръщането на ПДМ трябва да се акцентира върху тази трудна област, както се отбелязва в картографирането и в анализа на пропуските в международните данни за младежта, предприети неотдавна от Европейската комисия. Може да има трудности при разделянето на крайните продукти и резултатите и при разграничаването на точния принос на дадена програма или инициатива за даден резултат. Поради тази причина за всички интервенции относно младежта трябва да се извършва анализ чрез повторени във времето изследвания.

3.8. ЕС и всички негови институции следва да работят с Обединеното кралство, за да се гарантира, че духът на сътрудничество и междукултурно обучение и натрупаният опит от програма „Еразъм+“ и всички други форми на сътрудничество няма да бъдат изгубени за младите хора и техните организации в тази държава. Следва да се проучи всяка възможност за оптимизиране на потенциала за възстановяване на отношенията с ОГО в Обединеното кралство, както и да се създадат и насърчат нови такива ([6]).

Лидерство и участие

3.9. ПДМ акцентира в значителна степен върху лидерството и участието. Този подход е положителен и до голяма степен съответства на добрите практики в работата с младите хора. Според ЕИСК обаче ще е необходимо много задълбочено обсъждане при по-нататъшното разгръщане на този подход във външната дейност на ЕС. Дори в рамките на ЕС и неговите държави членки трябва да изминем още много път по отношение на практиката на участие, въпреки полаганите големи усилия. Лидерството на младите хора обикновено произтича от добра работа на местно равнище в благоприятна среда. Това от своя страна води до създаването на умения у младите хора да изказват мнението си, но като използват за база връзките с връстниците си и опита си по местни проблеми като околна среда, транспорт, образование, психично здраве, социално подпомагане и много други. Тази работа често се подпомага от организациите на гражданското общество. Надяваме се, че тематичните програми за гражданското общество и за правата на човека и демокрацията могат да се съсредоточат върху тези нужди.

3.10. Следователно трябва да са налице редица свързани фактори, за да има добра практика в тази област. Програма „Еразъм+“ все още има за цел да дава приоритет на младите хора с по-малко възможности, като на практика се признава, че дори една водеща програма има още много работа в тази област. В областта на „личните контакти“ и „мобилността“ административните аспекти, като например визите, играят решаваща роля за осигуряване на безпроблемното присъствие на участниците и тук е необходим общ подход. При развиващи се, нестабилни или дори тоталитарни държави тези предизвикателства очевидно ще се увеличат. В крайна сметка цялата предвидена работа в областта на лидерството и участието трябва да се основава на опита на местно равнище и на равнище общност.

3.11. Трябва да внимаваме да не обърнем процеса, като работим първо с „лидерите“, без да има някаква реална движеща сила на местно равнище. Финансиращите организации и международните неправителствени организации не могат да създадат това лидерство и трябва да се осигурят качествени връзки на местно равнище. Поради тази причина се нуждаем от прозрачен подбор, отворени и приобщаващи методи и предпазни мерки срещу обсебване от държавата и други субекти, особено в нестабилните държави. Ангажираността, участието и лидерските умения са от решаващо значение и нашият подход трябва да изгради инфраструктура, за да се превърнат в реалност. Трябва да се даде приоритет на дългосрочната подкрепа за младежките организации и гражданското общество пред краткосрочните подходи, основани на проекти. Ангажирането с младите лидери също така изисква стратегии за справяне с постоянно променяща се група, която е непостоянна, която расте и се развива и на определен етап ще има нужда да продължи напред или ще иска да го направи.

3.12. Следва да се осигури пълноценна подкрепа за местните организации, които работят на място, за да могат те да се развиват вътрешно и да се превърнат в значими участници в своите местни общности. Надяваме се, че този въпрос ще бъде разгледан в рамките на работата на Съвета за младежки проучвания за международни партньорства в тази връзка, както и от Платформата за диалог с младежките организации като част от Форума за политиката относно развитието. Освен това подкрепата за синдикатите и техните младежки организации може да спомогне за насърчаването и подкрепата на младите хора да участват демократично на работното си място. Националните младежки съвети могат да осигурят добра инфраструктура за вземане на решения с кого да работят в държавите партньори, при условие че са независими, каквато е например инициативата за глобална мобилизация на младежта на шестте най-големи младежки организации ([7]).

([6]) Информационен доклад относно „Прилагане на Споразумението за оттегляне между ЕС и Обединеното кралство, включително Протокола за Ирландия и Северна Ирландия“.

([7]) https://globalyouthmobilization.org/.

Методи за изпълнение

3.13. ПДМ съдържа значителни препратки към „Еразъм+“, което се приветства. В това отношение се избягва „преоткриване на колелото“ със съобщението. Структурите и процесите на програмата могат и следва да се използват в нашите външни отношения, когато е целесъобразно. При изпълнението може да е полезно да се разделят подчастите на програмата, като младежи, училища, професионално образование и обучение (ПОО) и висше образование. Следва да бъдат премахнати пречките, като визите, липсата на финансиране и езиковите бариери, а акцентът в предоставянето да се постави върху взаимното обучение, развитието на умения и опита. Ако се използват национални агенции, те следва да бъдат внимателно проверени, за да се гарантира зачитане на съответните участници от гражданското общество и тяхната независимост.

3.14. Първоначалното ПОО улеснява пригодността на младите хора за заетост в бъдеще и участието им в учене през целия живот. Политиките и добрите практики в областта на ПОО подпомагат социалното приобщаване и интеграцията на пазара на труда на младите хора, незаети с работа, учене или обучение (NEET).

3.15. В съобщението се правят полезни връзки между външната дейност на ЕС и правата на детето, в която област ЕС наскоро разработи стратегия. Предвиждането на повече връзки с Конвенцията на ООН за правата на детето (UNCRC) от 1989 г. при изпълнението на ПДМ също би било полезно, например чрез използване на докладите на държавите, разглеждани от Комитета в Женева. Много млади хора нямат навършени 18 години и принципите в UNCRC могат да служат като насоки, но работата с младежите в ЕС се простира и отвъд тази възраст. Не би следвало винаги да възприемаме 18-ата годишнина като автоматична разделителна възраст.

3.16. За изпълнението на ПДМ на национално, регионално и многостранно равнище следва да се прилага подходът „Екип Европа“. По този начин ЕС следва да се адаптира към специфичните нужди и обстоятелства в различните региони. Според ЕИСК би било от полза, ако партньорствата допринесат за запълване на пропуските в знанията и данните за младежта, особено тези, свързани с приоритетните области на развиването на цифровите умения, изменението на климата и Зеления пакт. ЕИСК е заинтересован да разбере през следващите месеци как ще бъдат изпълнени многобройните действия и е готов да даде своя принос.

3.17. Надявахме се на повече отговорили по време на процеса на консултации по ПДМ, както и на по-голяма представителност сред отговорите. Това разкрива необходимостта младите хора да получават цялата относима информация по важните теми, за да могат да вземат информирани решения и да дават точен и съдържателен принос в процеса на изготвяне на политики. В това отношение полезна информация би могла да се получи от инструменти като Европейския знак за качество на информацията за младежта (ERYICA).

4. **Конкретни бележки относно части от ПДМ**

4.1. В разпоредбите в ПДМ са включени множество текущи дейности и предизвикателствата при изпълнението ще бъдат огромни, особено след пандемията от COVID-19. Достъпът до образование и равенството между половете са от решаващо значение и в тази област се наблюдава напредък.

Образование

4.2. За разгръщането на ПДМ е необходима силна връзка с Европейската година на уменията. ЕИСК посочва, че при преквалификацията и повишаването на квалификацията на младите хора трябва да се вземе предвид значението на развитието на уменията, особено във връзка със смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него, както и в областта на кръговата икономика, психичното и физическото здраве, сексуалното и репродуктивното здраве и правата в тази област ([8]). Ролята на социалния и гражданския диалог е от съществено значение и трябва да бъде засилена.

4.3. Отново следва да се посочи, че в образованието ще вземат участие множество заинтересовани страни, поради което са необходими ясни цели и измервания. Задължително е да се полагат постоянни усилия по отношение на младежите, до които най-трудно може да се достигне, особено в най-бедните и най-нестабилните държави. Поетите задължения за разходи в размер на 10 % от Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) на Европейската комисия и по бюджета за хуманитарна помощ се приветстват, но бихме искали да видим ангажиментите на други агенции и държави. Дългосрочните решения в сферата на образованието трябва да идват от правителствата в целевите държави и местните организации на гражданското общество следва да играят основна роля. Международната общност не може да бъде главното действащо лице в дългосрочен план. Надяваме се, че на срещата на високо равнище по въпросите на промяната в образованието може да се постигне напредък в това отношение.

([8]) ОВ C 100, 16.3.2023 г., стр. 38.

4.4. Разпоредбите относно стипендиите и доверителните фондове се приветстват, но трябва да обърнем внимание на въпросите около подбора и да гарантираме участието на организациите на гражданското общество. Важно е при установяването на тези възможности да бъдат определени прозрачни, справедливи и приобщаващи процедури за подбор на участниците в академичните програми, като се даде приоритетен достъп на лицата с по-малко възможности.

4.5. Максималното увеличаване на стойността на човешкия капитал е от жизненоважно значение за повишаване на конкурентоспособността и справяне с безработицата при зачитане на устойчивото развитие. Това изисква работна сила, която разполага с редица общоприложими умения и способност за адаптиране. Политиката в областта на образованието и обучението трябва да се разработва и прилага в тясно сътрудничество със социалните партньори и да е съсредоточена повече върху компетенциите, отколкото върху квалификациите. Това ще спомогне за намаляване на несъответствието между търсените и предлаганите умения.

Младежки организации

4.6. В съобщението са посочени няколко форума и органи за ангажиране на младите хора. Платформата в рамките на Форума за политиката относно развитието се приветства, при условие че гарантира връзки на местно равнище с младежки организации, които са независими, самоорганизирани и в идеалния случай ръководени от младежи.

4.7. Положителен факт е, че в съобщението се споменава и е включено привличане на младежките организации. Разгръщането на ПДМ само би спечелило от участието в разнообразните модели на практиката за работа с младежите, които съществуват в ЕС. Тази практика може да бъде също толкова важна, колкото и гласовете на младите хора, тъй като чрез нея се изгражда капацитет сред всички млади хора на местно равнище и на свой ред се създават млади лидери въз основа на местния опит. Чрез партньорството между ЕС и Съвета на Европа и сектора на доброволческите дейности на младите хора са достъпни значителни данни и модели.

4.8. Младежките организации могат да бъдат от огромна полза за изпълнението на плана. Държавите — членки на ЕС, следва да бъдат насърчени да привлекат за участие своя сектор на младежта в тази област с национални планове за действие. Добрите модели и работа на младежките организации в ЕС в дейностите в областта на развитието, конфликтите и правата на човека следва да получат приоритет например пред моделите на САЩ за „развитие на младежта“, които често се използват стандартизирано в развиващите се държави и други региони и често се коренят в различни ценности. Това ще се съчетае добре с ангажимента за използване на индивидуални решения за конкретните региони.

4.9. При изпълнението на ангажиментите по отношение на образованието следва да бъдат ангажирани и системите на неформално и самостоятелно образование в общностите, организациите на гражданското общество и организациите за работа с младежите. Използваните от ЮНЕСКО и Съвета на Европа определения осигуряват добри насоки в тази връзка, заедно с работата по глава „Младеж“ на „Еразъм+“. Трябва да признаем огромните ползи от обучението извън училищната среда за всичко, което продължава през целия живот и обхваща всички аспекти на живота.

4.10. Политическият диалог е важен и целите в ПДМ са амбициозни, но не следва да пренебрегваме политиките за младежта във всяка отделна държава и отговорностите на правителствата, както и необходимостта от истински доброволчески сектор и гражданско общество. При разгръщането на ПДМ следва да бъдат подкрепени и разработването на политики за работа с младежите, развитието на национални младежки съвети или подобни органи и подходи като оценката на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта и други.

4.11. Младежките организации вече имат връзки по целия свят, както се вижда от работата на шестте най-големи младежки организации, и при внедряването на плана те следва да бъдат привлечени, като се надгражда върху вече съществуващата работа, така че това да се превърне в модел за други инициативи. Би следвало също така да внимаваме да не поставяме твърде много ограничения по въпросите на участието. Не е ясно дали при подбора на въпросите във връзка с Фонда за овластяване на младежта са били използвани процедури за участие. Възможно е младите хора невинаги да избират въпросите, които другите считат за важни, особено в развиващия се свят или в нестабилните държави, където по-голямо значение може да имат по-практически насочени съображения.

4.12. Разпоредбите относно изграждането на капацитет за младежките организации се приветстват горещо и следва да бъдат придружени от ефективна подкрепа за започване на движения на местно равнище в държавите партньори, в които делегациите на ЕС могат да играят решаваща роля по света. Във връзка с това следва да се предлагат партньорства, когато е целесъобразно, с организации от ЕС, като върху работата трябва да се упражнява мониторинг. Важно е да се улеснят създаването и укрепването на мрежи както с организации от ЕС, така и с организации извън ЕС.

Ефективно изпълнение

4.13. Към тези дейности имат отношение много участници, политики и линии за финансиране, като делегациите на ЕС, различни генерални дирекции на Комисията, ЕСВД, Съвета на ЕС и държавите членки, както и различни бюджети за предоставяне на помощ. Разгръщането на ПДМ трябва да осигури яснота и подходящо междусекторно сътрудничество, за да се гарантира в крайна сметка поставянето на силен акцент върху целевата група, като се обезпечава с достатъчен бюджет.

4.14. Концепциите за установяване на контакти могат да се основават на съществуващите дейности, като бъдат разгледани инициативите за туининг и други инициативи по програма „Еразъм+“ („Младеж“). Освен това проектите по линия на „Еразъм +“ — участие на младежта“ (без транснационално измерение) биха могли да осигурят добри примери за проектите за младите хора в целевите държави.

4.15. Младите хора са бъдещите лидери и носители на промяната и са основни партньори в осигуряването на приноса за успеха на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, Парижкото споразумение относно изменението на климата и цифровия преход. Планът за действие за младежта следва да гарантира, че външната дейност на ЕС овластява младите хора на политическо, социално и икономическо равнище. ЕИСК е готов да даде своя принос, като действа по ангажимента си за изпълнение на препоръката, отправена по време на Конференцията за бъдещето на Европа, съгласно която институционалната роля на Комитета трябва да се засили, като му се предоставят правомощия на посредник и гарант за дейности в областта на демокрацията на участието, като например провеждането на структуриран диалог с организации на гражданското общество и граждански панели.

4.16. Текстовете в ПДМ относно прехода към зряла възраст са много добри, силно се приветстват и са в съответствие с ценностите на работата с младежите в ЕС. Важни въпроси във връзка с това биха били младите хора да научат своите права и задължения като граждани, финансовата грамотност, чуждите езици, устойчивостта на нашата планета и предприемачеството. ЕИСК също така приветства връзката с Програмата на ООН за младежта, мира и сигурността и призива за по-широк ангажимент с ООН. При изпълнението на ПДМ трябва да сме наясно с разстоянието, на което обикновено младите хора се държат от вземането на решения в много области.

4.17. Резолюция 2250 на Съвета за сигурност на ООН от 2015 г. относно младежта, мира и сигурността е изключително важен инструмент за ангажирането на младите хора в световен мащаб. В нея са установени пет основни стълба за действие: участие, защита, превенция, партньорства, демобилизация и реинтеграция. В тази знакова резолюция подписалите я страни се призовават да предоставят на младите хора по-голяма роля във вземането на решения на местно, национално, регионално и международно равнище, както и да обмислят възможността за създаване на механизми, които ще дадат възможност на младите хора да вземат пълноценно участие в мирните процеси. Следва да бъде предоставена подкрепа за хората, които желаят да изпълняват тази програма на местно и национално равнище. В това отношение ще се създадат много полезни взаимодействия от връзката и координацията с Фонда за овластяване на младежта.

Аспекти, свързани с пола

4.18. Според ЕИСК използването на потенциала на младите хора и осигуряването на подкрепа за равенството между половете е от ключово значение за устойчивото развитие. Външната дейност на ЕС има за цел да предостави възможности на младите хора на политическо, социално и икономическо равнище и да им помогне да се включат във вземането на решения и изготвянето на политики по съдържателен и приобщаващ начин. ЕИСК счита, че овластяването на момичетата и младите жени е жизненоважно за гарантиране на устойчивото развитие и високо оценява текстовете в ПДМ относно гарантирането на равенство между половете и прекратяването на дискриминацията. ЕИСК посочва, че ПДМ следва да намери израз в съдържателни, стратегически и дългосрочни действия, от които ще се възползват в еднаква степен и младите мъже, и младите жени. Това включва разработването на стратегии, които насърчават интегрирането на принципа на равенство между половете във всички области на външната дейност.

4.19. Важно е да се увеличи броят на младите хора, особено младите жени, със способности в областта на НТИМ (науката, технологиите, инженерството и математиката) и с цифрови умения, както и да се привлече интересът на момичетата към тези области на ранен етап, да се подкрепят предприемачите и примерите за подражание сред жените в тези сектори и да се инвестира в програми за привличане на интереса към НТИМ на ученичките в гимназията.

Психично здраве

4.20. Приветстваме текста в съобщението относно психичното здраве а и се надяваме, че свързаните с това въпроси ще заемат видно място в изпълнението на ПДМ. Тъй като по света здравните системи са слаби, прилагането на „по-подходящи за младите хора“ подобрения в тази област следва да бъде конкретизирано.

Хора с увреждания

4.21. Освен това ЕИСК счита, че е също толкова важно в съобщението да бъдат споменати и младите хора с увреждания и да заемат приоритетно място при изпълнението на ПДМ. При насърчаването на овластяването и демократичното участие на младите хора често се забравя за групата на младите хора с увреждания, които следва да бъдат включени в изпълнението на ПДМ.

Икономически възможности

4.22. Подходящите умения ще бъдат от ключово значение за бъдещите икономически възможности на младите хора. Ще бъде необходима подкрепа за предприемачите и стартиращите предприятия, включително финансиране и кредитиране, тъй като ще има много възможности, не на последно място в областта на цифровите технологии, особено в развиващия се свят.

4.23. В областта на икономическите възможности моделът на гаранцията за младежта на ЕС предлага добър пример, в който може да бъдат въведени подходящи корекции, за да се осигурят възможности за незаетите с работа, учене или обучение (NEET). Ще бъде необходимо образование в областта на трудовите и социалните права, за да може програмата за достоен труд да се превърне в реалност.

4.24. Като част от ПДМ трябва да се разглеждат въпроси като търговията, например в главите относно устойчивостта от споразуменията за свободна търговия, като следва да се подкрепя участието на гражданското общество, например младежките организации. Младите хора продължават да бъдат най-уязвими по отношение на детския труд и други форми на малтретиране. За да се противодейства на това, борбата срещу детския труд следва да се превърне във важна част от ПДМ, така че най-сетне през 21-ви век детският труд да остане в историята. За тази цел трябва да се обезпечат финансови средства, с които да се даде възможност на работещите деца да не зависят повече от доходите си. От друга страна, трябва да се ограничи възможността за функциониране на предприятия, които използват детски труд в своята световна производствена верига.

4.25. Младите хора често са първите, които предприемат опасни пътувания, за да емигрират в Европа и другаде. За да се гарантира, че младите хора не са принудени да поемат по опасни, често незаконни пътища през международните граници, ПДМ следва да включва активно сътрудничество с трети държави с цел създаване на хуманитарни коридори и програми за презаселване, за да могат младите хора да стигнат до Европа по безопасен и законен начин.

Брюксел, 22 март 2023 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG